

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/18/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3818205863
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martina Trnavská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3818205863.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Martiny Trnavskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a JUDr. Aleny Záhumenskej vo veci starostlivosti súdu o maloletého I., bytom ako matka, v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny M., dieťa rodičov: matky Y. otca R., o ustanovenie kolízneho opatrovníka, na odvolanie J. proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza zo dňa 14. januára 2020, č.k. 14P/55/2018-38, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Uznesením zo dňa 14. januára 2020, č.k. 14P/55/2018-38, súd prvej inštancie ustanovil J. za kolízneho opatrovníka maloletému I. N., aby maloletého zastupoval v exekučnom konaní, ktoré sa vedie na Okresnom súde v Kolíne, Česká republika pod spisovou značkou 36EXE 1295/2013 s tým, že právom a povinnosťou ustanoveného kolízneho opatrovníka je zastupovať maloletého v uvedenom súdnom konaní a čo najlepšie chrániť jeho záujmy. V odôvodnení uviedol, že dňa 13.12.2018 bol súdu doručený podnet Okresného súdu v Kolíne, Česká republika na ustanovenie kolízneho opatrovníka maloletému, ktorý bude maloletého zastupovať v exekučnom konaní oprávneného maloletého I. N. proti povinnému R. N. na vymożenie výživného. Konanie sa vedie na Okresnom súde v Kolíne pod sp.zn. 36 EXE 1295/2013. Z pripojeného rozhodnutia Krajského súdu v Prahe č.k. 17Co 255/2018 - 69 vyplýva, že je potrebné, aby bol maloletému ustanovený kolízny opatrovník príslušným opatrovanským súdom na jeho zastupovanie v exekučnom konaní. Uznesením zo dňa 30.04.2019 č.k. 14P/55/2018-15 súd prvej inštancie ustanovil maloletému za kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny M. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací zrušil uznesenie súdu prvej inštancie a vrátil mu ho na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súd prvej inštancie po vrátení veci v súlade s pokynom odvolacieho súdu vyzval J., aby sa vyjadrilo k možnosti ich ustanovenia za kolízneho opatrovníka. J. v odpovedi na výzvu súdu uviedlo, že nie je orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, a teda ani nemôže vykonávať funkciu opatrovníka dieťaťa v konaní. Súd prvej inštancie skonštatoval, že do pôsobnosti J. v zmysle § 74 bod 4 zákona č. 305/2005 Z.z. patrí aj plnenie úloh orgánu určeného na vykonávanie medzinárodných dohovorov a právnych aktov Európskej únie a plnenie ďalších úloh v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí vo vzťahu k cudzine podľa osobitných predpisov. Súd prvej inštancie vyjadril názor, že J. disponuje dostatočnými odbornými a personálnymi kapacitami, aby mohlo vykonávať aj úlohu kolízneho opatrovníka v záujme ochrany práv maloletého v konaní pred cudzím súdom. Preto ustanovil J. za kolízneho opatrovníka maloletému a podľa § 61 ods. 2 Zákona o rodine vymedzil rozsah práv a povinností ustanoveného kolízneho opatrovníka tak, aby bol dostatočne chránený záujem maloletého. Vo veci aplikoval § 274 ods. 1, 2, § 272, § 274 ods. 1, 2 Civilného mimosporového poriadku, § 27 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 31 ods. 1, 2, 4, § 61 ods. 1, 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a § 74 ods. 1 bod 4 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2. Proti tomuto uzneseniu podalo včas odvolanie J. (ďalej aj „J.“). Navrhlo, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil. Napádané rozhodnutie nie je podľa ich názoru vydané v súlade s právnymi predpismi a nemá oporu v zákone a použité ustanovenia zákona, na základe ktorých súd v predmetnej veci rozhodoval, nie je možné na danú vec použiť. V prvom rade považovalo za potrebné konštatovať, že nie je orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, a to v zmysle zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Konkrétne odkázalo na § 71 zákona, ktorý presne určuje v odseku 2 právomoci jednotlivých orgánov. J. pôsobí len na území Slovenskej republiky, a teda nemôže vykonávať svoju činnosť na území iného štátu, t.j. ani zastupovať maloleté dieťa v konaní prebiehajúcim na území Českej republiky. Následne pôsobnosť orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately je upravená v § 73 zákona, a teda zvlášť od pôsobnosti J. podľa § 74 zákona. Zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov zrušil ustanovenie § 69 ods. 1 písm. b) zák. č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci, ktoré upravovalo pôsobnosť J., pričom pôsobnosť J. je v súčasnosti upravená v zákone č. 305/2005 Z.z. Rovnako v súvislosti s § 117 C.m.p. je potrebné konštatovať, že toto ustanovuje zakotvuje skutočnosť, že za opatrovníka môže súd ustanoviť najmä blízku osobu a následne orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Partnerským ústredným orgánom J. v Českej republike je F., ktorý má na rozdiel od J. v niektorých oblastiach odlišné postavenie a kompetencie. Podľa ust. § 35 ods. 2 písm. b) zákona č. 359/1999 Sb. „při zajišťování sociálně-právní ochrany ve vztahu k cizině F. vykonáva funkci opatrovníka dítěte“. Z horeuvedených ustanovení jednoznačne vyplýva, že priamo právnymi predpismi Českej republiky je riešený postup pri ustanovení opatrovníka maloletým deťom, ktoré sa nachádzajú v cudzine, ak osoby majúce k nim vyživovaciu povinnosť sa zdržujú v Českej republike. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je toho názoru, že ustanovenie J. za opatrovníka v konaní vedenom či už v Slovenskej republike alebo v cudzine nemá oporu v zákone, J. nemá v kompetencii zastupovať dieťa v konaní ako kolízny opatrovník, respektíve opatrovník.

3. Matka sa k odvolaniu nevyjadrila.

4. Otec sa k odvolaniu nevyjadril.

5. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu vyjadril stručne a uviedol iba, že zotrváva na svojich doterajších vyjadreniach.

6. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 65 a § 66 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správne podľa § 387 C.s.p. potvrdiť z týchto dôvodov:

7. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne.

8. Zo spisu odvolací súd zistil, že konanie v danej veci starostlivosti súdu o maloletého sa začalo bez návrhu na základe podnetu Okresného súdu v Kolíne na začatie konania o ustanovenie kolízneho opatrovníka maloletému, ktorý bude maloletého zastupovať v exekučnom konaní oprávneného maloletého proti povinnému R. N. na vymoženie výživného, ktoré sa vedie na Okresnom súde v Kolíne pod sp.zn. 36EXE 1295/2013 (uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 26. marca 2019, č.k. 14P/55/2018-8). Z pripojeného rozhodnutia Krajského súdu v Prahe zo dňa 25.septembra 2018 č.k. 17Co/255/2018-69 vyplýva, že tento súd požaduje, aby bol maloletému na jeho zastupovanie v exekučnom konaní ustanovený kolízny opatrovník slovenským súdom príslušným vo veciach starostlivosti súdu o maloletých. Napadnutým uznesením, vydaným po zrušení predchádzajúceho uznesenia súdu prvej inštancie zo dňa 30.4.2019 č.k. 14P/55/2018-15, ktorým za kolízneho opatrovníka maloletému pre exekučné konanie ustanovil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny M., odvolacím súdom (uznesením tunajšieho súdu zo dňa 19. júla 2019 č.k. 27CoP/35/2019-27) a vrátení veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie za účelom zistenia stanoviska W., súd prvej inštancie rozhodol tak, že za kolízneho opatrovníka maloletého ustanovil J., ktoré podalo odvolanie.

9. Vo veci je daný medzinárodnoprávny prvok. Predmetom tohto konania je ustanovenie kolízneho opatrovníka maloletému pre exekučné konanie, ktoré sa vedie na súdoch Českej republiky vo veci oprávneného maloletého dieťaťa proti povinnému otcovi, ktorý sa zdržiava v Českej republike. „Spornou“ je otázka, ktorý subjekt je správne a vhodné ustanoviť maloletému ako kolízneho opatrovníka pre konanie pred súdmi Českej republiky.

10. Predmetom konania je vec sociálnoprávnej ochrany slovenského dieťaťa v cudzine. Orgány SR pôsobiace v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately upravuje zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

11. Tento právny predpis v § 73 a 74 upravuje aj oblasť sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vo vzťahu k cudzine. Pre túto oblasť zákon určuje osobitný orgán Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže a zároveň vymedzuje jeho úlohy a povinnosti.

12. Podľa § 74 bod 4 zákona J. plní úlohy orgánu určeného na vykonávanie medzinárodných dohovorov a právnych aktov Európskej únie a v rámci tejto pôsobnosti plní ďalšie (ako vymenované) úlohy v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí vo vzťahu k cudzine podľa osobitných predpisov, s len príkladným uvedením zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, § 95 ods. 1 Civilného sporového poriadku a § 12 ods.1 Civilného mimosporového poriadku. V zákone nie je výslovne uvedené, že by z jeho pôsobnosti bola vyňatá funkcia kolízneho opatrovníka maloletého.

13. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na aktuálnu webovú stránku Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, na ktorej ústredie informuje o orgánoch pôsobiacich v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately: https://www.upsvr.gov.sk/socialne-veci-a-rodina/socialno-pravna-ochrana-deti/databaza-informacii-o-moznostiach-pomoci-detom-a-rodinam-a-subjektov-posobiacich-v-oblasti-socialnopravnej-ochrany-deti-a-socialnej-kurately/organy-posobiace-v-oblasti-socialnopravnej-ochrany-deti-a-soc.html?page_id=13074.

Na tejto aktuálnej webstránke Ústredie za orgán pôsobiaci v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately označuje J. a pri popise jeho činnosti výslovne uvádza, že „J. plní úlohy orgánu určeného na vykonávanie medzinárodných dohovorov a právnych aktov Európskej únie, a za tým účelom J. najmä ... vykonáva funkciu kolízneho opatrovníka na základe rozhodnutia súdu Slovenskej republiky v konaniach starostlivosti o deti s medzinárodným prvkom“.

14. Zákon upravujúci orgány pôsobiace v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vo vzťahu k cudzine teda dáva právnu oporu pre ustanovenie J. ako kolízneho opatrovníka v konaniach so vzťahom k cudzine. Je vhodné, aby boli maloletí zastupovaní orgánom štátu, ktorý má pôsobnosť v oblasti medzinárodnoprávnej ochrany a je svojím kompetenčným i personálnym obsadením vybavený pre konanie v cudzine. Obdobne rozhodol aj Krajský súd v Prešove vo svojom rozhodnutí sp.zn. 19CoP/7/2013 opierajúc sa o ten istý (v súčasnosti aktuálny) právny predpis.

15. K poukazu odvolateľa na F. a na právny predpis upravujúci pôsobnosť tohto orgánu (zákon č. 359/1999 Sb.) odvolací súd uvádza, že tento poukaz len podporuje dôvody rozhodnutia odvolacieho súdu a odôvodňuje ustanovenie J. za kolízneho opatrovníka maloletému. Odvolateľ sám označuje tento orgán za partnerský ústredný orgán, z čoho je zrejmé, že J. má vytvorené podmienky na komunikáciu s českými orgánmi, má jednoduchšiu možnosť požiadať o právnu pomoc český partnerský úrad a má tak lepšie podmienky na vykonávanie funkcie kolízneho opatrovníka maloletého ako miestny úrad práce, sociálnych vecí a rodiny.

16. Vzhľadom na zistený medzinárodný prvok v danom predmete konania v zmysle citovaného právneho predpisu bolo správne a zákonné ustanovenie J. ako kolízneho opatrovníka maloletému.

17. Uplatnené dôvody odvolania proti uzneseniu súdu prvej inštancie potom nebolo možné považovať za opodstatnené, a preto bolo potrebné uznesenie súdu prvej inštancie potvrdiť.

18. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

19. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie.

20. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods.1 C.s.p. v spojení s § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

21. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu krajského súdu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Lehoty ustanovené zákonom na vykonanie procesného úkonu stranami v konaní v čase od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 neplynú (§ 2 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.